GEMEENTE NOARD EAST FRYS LÂN

Aan de leden van de raad van de gemeente Noardeast-Fryslân
Postbus 1
9100 AA Dokkum

Ons kenmerk:	2023-126125
Behandeld door:	Andree Hofer
E-mailadres:	a.hofer@noardeast-fryslan.nl
Datum:	6 november 2023

Onderwerp: Programmamarkt 11 oktober 2023

Geachte raad,

Op woensdag 11 oktober jongsteleden vond, in 'It Petear', de programmamarkt voor de begroting plaats. De basis voor de begroting zijn de zes programma's waarin de gemeentelijke doelen zijn benoemd en vertaald in acties om die waar te maken.

De programmamarkt startte met een algemene plenaire introductie. Daarna werden in carrousels toelichtingen gegeven op de programma's en konden vragen gesteld worden.

In deze brief zijn de vragen vanuit alle programma's gebundeld en samengevat.

Programma 1 Ynwenner en bestjoer

Na een korte pitch van burgemeester Kramer konden er vragen gesteld worden.
Er werd een vraag gesteld over welke stappen wij zetten bij het organiseren van evenementen.
Bij grote organisaties gaat dit goed, maar het knelpunt bij de kleine organisaties zit (vuurwerk en versierde wagens). Hier gaan we maatwerk leveren, en mensen door het oerwoud van de regels helpen.

Ook wordt er gevraagd hoe we het klantcontact versterken. Hoe doen we dit, waar zijn we mee bezig. In 8KTD gebruiken ze Fixi.
Het antwoord hierop is dat wij ook gaan starten met Fixi. We zijn bezig met de implementatie.

Er werd aangegeven dat Boa's geen wapenstok, pepperspray ed. hebben. Ze worden overal ingezet, maar kunnen zich niet verdedigen.
Een Boa hoeft niet bewapend hoeft te worden. Boa's kunnen snel schakelen met de politie. Een wapenstok roept ook agressie op, waardoor de zaak kan verergeren. Een Boa kan goed de-escalerend werken. Er is nauw contact met beveiliging, die is goed bereikbaar. Mocht het in de toekomst toch nodig blijken te zijn, dan wordt het opnieuw bekeken. Op dit moment is er geen noodzaak.
Vervolgens is er een korte presentatie gegeven over het organiseren van de Admiraliteitsdagen en de verkiezingen. Daaruit kwamen ook nog een aantal vragen.

Er werd gevraagd of er externe capaciteit is ingehuurd bij de Admiraliteitsdagen.
Dat is het geval geweest, en dat beviel goed. De externe capaciteit bracht veel expertise mee en daar is goed gebruik van gemaakt.

Op de vraag hoe het cameratoezicht is bevallen werd geantwoord dat het goed is bevallen. Er was een mooi overzicht en daardoor korte lijntjes, het publiek was mooi verdeeld door stad. Vanuit veiligheid was dit ideaal. Er zijn geen negatieve reacties geweest. Iedereen was goed geïnformeerd en het stond op meerdere plekken duidelijk aangegeven dat er cameratoezicht was.

BLANCO
Tot slot de vraag of er voldoende capaciteit voor de verkiezingen is.
Gelukkig hebben we veel respons gehad, zowel van particulieren als van ambtenaren. We hebben zelfs een reservelijst voor het geval er ziekte optreedt.

Programma 2 Mienskip

Onderwijshuisvesting: De komende jaren zijn er twee grote projecten in de gemeente ten aanzien van onderwijshuisvesting: Scholenpark Dokkum & Campus Kollum. Er waren zorgen over de planning van de beide scholenparken. Er is aangegeven dat voor de beide projecten afzonderlijke projectleiders zijn aangesteld. Het is daarom de verwachting dat het capaciteitsvraagstuk geen impact heeft op de uitvoering van deze projecten.

Cultuur: Binnen cultuur waren er twee gespreksonderwerpen: cultuurplatform en de actualiteit rondom theater Sense. Het doel is het opzetten van een breed gedragen cultuurplatform. Dat betekent dat er zoveel mogelijk deelnemers uit het culturele veld moeten worden betrokken. Dat is een uitdaging. Een digitaal platform is wellicht een alternatief. Komend jaar zal er verder onderzoek worden gedaan naar de behoefte aan een dergelijk platform. Ten aanzien van theater Sense blijft het college van mening dat de artistieke vrijheid voor wat betreft de programmering niet in het geding mag komen. In de gesprekken met de mogelijke koper wordt dat ook duidelijk naar voren gebracht.

Subsidies: De subsidies lopen goed. Over het algemeen wordt er door de dorpen en organisaties veel geld aangevraagd uit de verschillende regelingen. De ene subsidieregeling loopt beter dan de andere, maar daar wordt actie op gezet door de minder lopende subsidies extra onder de aandacht te brengen bij bijvoorbeeld dorpsbelangen. Het college wil komend jaar ook stappen gaan zetten richting Europa. Met behulp van Europese middelen en kennis wil het college de gemeentelijke activiteiten versterken. Dat is echter een meerjarig traject.

Dorpshuizen: De raad wordt 16 november geïnformeerd over het geharmoniseerde beleid voor onderhoud van de dorpshuizen. 23 november staat dit onderwerp op de agenda van It Beslút.
Er wordt voorgesteld een jaarlijkse bijdrage voor onderhoud beschikbaar te stellen. Hiernaast is (vooralsnog) eenmalig een bedrag van € 400.000 beschikbaar voor een onderhoudsfonds. Dit is bedoeld voor grote investeringen gericht op toekomstbestendigheid en/of verduurzaming.
De dorpshuizen zijn erg verschillend qua omvang en gebruik.

Programma 3 Soarch en wolwêzen

Alle rondes zijn gestart met een voorstelmoment, waarbij iedereen kort een toelichting gaf over zijn/haar betrokkenheid bij de doelen en de stand van zaken van de activiteiten bij deze doelen.

Vanuit alle drie rondes zijn overkoepelend de meeste vragen gesteld over het doel: ‘Verbeteren integrale samenwerking Zorg en Onderwijs’. Gezien het belang van de doelstelling is gevraagd waarom dit doel niet is opgenomen bij de majeure projecten. Daarnaast hoe we dit vraagstuk gaan aanvliegen. De kosten in de jeugdzorg zijn nog steeds stijgende, wat zijn de verwachtingen hierin. Tenslotte, hoe is de interactie tussen de scholen met andere zorgverleners (huisartsen/POH) en hoe normaliseer je de verbinding tussen onderwijs en zorg.

Tijdens de verschillende rondes zijn de raadsleden goed bijgepraat over dit onderwerp. Het verbeteren van de integrale samenwerking op zorg en onderwijs is dan wel niet benoemd als majeur project, maar dit project krijgt wel nadrukkelijk aandacht in de monitoring en rapportages en de raad zal regelmatig worden geïnformeerd over de voortgang. Waar dat kan willen we zorg voor jongeren zoveel mogelijk realiseren in verbinding met het onderwijs. Op scholen wordt vaak als eerste opgemerkt dat een kind/jongere ondersteuning nodig heeft. Door hier vroeg bij te zijn kan hulp geboden worden op een moment dat de problematiek nog behapbaar is en kan (duurdere) jeugdzorg in veel gevallen worden voorkomen.

Op dit moment laat deze manier van werken nog geen besparing zien op de kosten van jeugdzorg. Dit zit hem in de complexiteit van de nu nog lopende oude trajecten. Deze trajecten worden nu steeds meer afgebouwd, maar kunnen soms jaren duren. Nieuwe zorgtrajecten lopen al via de scholen.

BLANCO
In andere gemeenten lopen de kosten nog harder op. Hieruit denken wij toch al een dempende werking te zien door deze nieuw ingezette koers.

Omdat deze nieuwe aanpak zich voornamelijk richt op preventie is het een uitdaging om de resultaten goed te meten. Hoe meet je iets wat misschien voorkomen wordt? We willen dit wel zo inzichtelijk mogelijk maken. Zowel kwalitatief als kwantitatief. De interactie tussen het onderwijs en andere zorgverleners is goed. Tot nu toe vinden we overal ingang. Er is al een verbinding gelegd met de JGZ en de gebiedsteams, nu richten we ons ook op huisartsen/POH's. De huisarts speelt vaak een rol in de verwijzing naar Jeugdzorg. Door daar de kennis te vergroten welke hulp er op scholen mogelijk is (ook in het kader van GALA en OKO) willen we de zorg laagdrempeliger houden. Komend voorjaar zal de raad uitgebreid worden geïnformeerd over de voortgang van dit project.

Naast deze vragen kwam nog de algemene vraag naar voren of er binnen het sociaal domein genoeg financiering en genoeg personeel is om de diverse problemen aan te pakken die er nu spelen in de samenleving.
Dat vormt wel een uitdaging. Dat heeft met verschillende oorzaken te maken. Denk hierbij aan de ontvlechting en het verloop van personeel en krapte op de arbeidsmarkt. Over het algemeen moeten we het gaan redden. Automatisering en verdere digitalisering ondersteunen hier ook bij.

Ook werd een vraag gesteld over het doel 'Bevorderen en door ontwikkelen Aanpak Armoede'. Eerder bleef er financiering liggen bij de uitvoering van het armoedebeleid. Hoe is dit nu?
Dit is steeds minder aan de orde door de inzet op de 48 actiepunten uit het armoedebeleid. We kunnen steeds meer inwoners bereiken, ook door de inzet op vroegsignalering en inwoners die bereikt zijn middels de energietoeslag. De doelgroep is nu veel inzichtelijker. Het reguliere armoedebudget wordt hierdoor nu vrijwel volledig besteed.

Tenslotte werd nog een vraag gesteld over het doel 'Verbeteren dienstverlening jongeren (in kwetsbare posities). Om welke jongeren gaat het dan precies?
Het gaat bij dit project met name om jongeren die het lastig vinden om een start te maken, zowel richting scholing of arbeid of wat verder passend is voor de jongere. We willen jongeren, vaak een lastige doelgroep om te bereiken, de juiste ondersteuning bieden om hen te helpen bij deze stappen. Binnenkort komt hierover nog een raadsbrief.

Programma 4 Wurk, bedriuw en rekreaasje

In algemene zin wordt geconstateerd dat de leesbaarheid van de doelen en activiteiten in het nieuwe programma is verbeterd.
Opvallende of terugkerende vragen/aandachtspunten tijdens de rondes waren:

Er is een toeristisch initiatief via PB Ferwert/ Hegebeintum ingediend. Er is nog niks van de zijde van de gemeente vernomen. Het initiatief is bekend en er zal uitgezocht waarom er nog geen reactie is.
Inmiddels is dat uitgezocht: Er is contact geweest met de initiatiefnemers. In juni zijn ze afgehaakt. Daarmee is het initiatief tot stilstand gekomen.

Voortgang aanleg en uitgifte van bedrijventerreinen?
Betterwird, belangstelling is goed (14 gegadigden, betreft 4 à 5 ha. van de uitgeefbare 10 ha.), vanwege netcongestie voorlopig alleen kleingebruikers aan te sluiten. Er wordt onderzocht in hoeverre het realiseren van een energiehub mogelijk is om deze beperkingen op te heffen.
Kollumerzwaag, het proces wordt geschetst. De ondernemersvereniging is betrokken. Voorlopig is planning 2024 nog wel haalbaar.

Aandacht voor de monitoring van de effecten op het gebied van toerisme en recreatie. Hoe kan de groei voldoende betrouwbaar gemeten worden? Op welke wijze wordt gecontroleerd of er wel afdracht van toeristenbelasting door de belastingplichtige plaatsvindt? Wanneer wordt het terrassenbeleid opgepakt?
Een startoverleg is inmiddels gepland. Ervaringen vanuit coronaperiode worden hierbij betrokken, wel specifieke aandacht voor terrasboten.

Wat wordt er bedoeld met het in stand houden van het winkelaanbod voor dagelijkse boodschappen?

BLANCO
De gemeente zal in voorkomende gevallen ondernemers ondersteunen en faciliteren bij hun initiatieven voor het realiseren of behouden van winkelaanbod.

Stand van zaken visie Voorstraat Kollum?
De visie Voorstraat Kollum is gereed en komt binnenkort naar de raad in het bredere planologische kader.

Stand van zaken Noordelijke stadsentree?
De uitvoering van het project is inmiddels weer opgepakt, in samenwerking met eigenaar van de Jumbo locatie. Hierbij wordt ook aandacht besteed aan de overige locaties aan de noordelijke rondweg voor wat betreft ontwikkelingsmogelijkheden.

Programma 5 Wenjen en omjouwing

Er is nog wel eens een mismatch tussen aanbod van en vraag naar levensbestendige woningen in een dorp. Daarop wordt gereageerd met de opmerking dat dit niet exemplarisch is voor de algemene situatie. Aanbod en vraag ontwikkelen zich inherent anachronistisch. De valkuil is dan dat een varkenscyclus in gang wordt gezet. Dat wordt geprobeerd te voorkomen.

Hoe zit het met de Dockingalocatie Ferwert.
Daar staat industrie en een boerderij, dus woningbouw is niet mogelijk.

Hoe gaat het met de verkoop gemeentehuis Ferwert?
De belangstelling uit de markt is nog niet overweldigend.

In hoeverre zijn vleermuizen een obstakel voor het isoleren van spouwmuren?
Erkend wordt dat dit wel een probleem is. Met de provincie wordt gesproken over een managementplan hiervoor.

Wat is de stand van zaken met de laadpalen en een snellaadstation?
Fastned vindt het niet rendabel en wil ze niet bij de Centrale As willen plaatsen. Ook de McDonalds wil niet. Bij Halma in Ferwert zit wel een soort van snellaadstation. De openbare laadpalen zijn momenteel op aanvraag.

Wat wordt gedaan aan woningbouw voor ouderen? Dit is belangrijk voor de doorstroom. Er wordt nog te veel gebouwd voor traditionele gezinnen.
Met de flexibele doorstroom wordt nu meer maatwerk ontwikkeld voor de dorpen.

Hoe gaan we de doelstelling met afvalscheiding halen?
Daarop moet mogelijk nog worden teruggekomen.

Wat is de belangrijkste ambitie voor de relatie Dokkum en dorpen?
Het antwoord is grofweg dat de doorstroom moet aansluiten op een gezonde balans in groei.

Hoe halen we onze duurzaamheidsdoelstellingen?
Het wordt lastig door alle complicerende omstandigheden in de vorm van wetgeving, maatschappelijke weerstanden e.d.

Liggen we met de laadpalen nog op schema?
Openbare laadpalen worden op aanvraag geplaatst.

Hoe zit het met de programma's voor de drie in programma 5 genoemde kernen. Worden die direct uitgevoerd?
Daarop wordt ontkennend geantwoord en opgemerkt wordt dat ze eerst moeten worden opgesteld en vastgesteld. Daar is budget voor gereserveerd.

Is de doelstelling voor de bestrijding van energiearmoede realistisch?
Geantwoord wordt dat het ambitieus en realistisch is.

Programma 6 Iepenbiere romte

BLANCO
Hieronder een beknopt verslag van de vragen/ reacties die tijdens de rondes zijn gesteld:
De belangrijkste thema's op dit moment binnen programma 6 zijn biodiversiteit en mobiliteit (verkeer)

Is het een idee om kantbelijning toe te passen op wegen buiten de bebouwde kom? Dit om de zichtbaarheid met name in de bochten te verbeteren.
Het al dan niet toepassen van kantbelijning is een afweging tussen verschillende factoren. Een belangrijk onderdeel is de functie van de weg. Bij doorgaande wegen passen wij wel kantbelijning toe, maar op binnenwegen niet. Maar op specifieke locaties op binnenwegen (bijvoorbeeld) in scherpe bochten is het wel gewenst om de zichtbaarheid te vergroten van een dergelijke bocht. Dit kan door kantbelijning, maar ook door het plaatsen van bermplankjes met reflectoren. Maar ook natuurlijkere elementen kunnen dit bewerkstelligen. Heel wat buitenbochten van wegen worden omlijst door groenstroken met struiken en bomen die je als automobilist door de bocht heen leiden. Er zijn dus verschillende mogelijkheden afhankelijk van de situatie.

Is er afstemming met Thuswonen over de planning van de (herstructurerings)projecten? Bijvoorbeeld over de werkzaamheden in de Julianastrjitte in Mitselwier?
In november 2019 is de overeenkomst "Uniforme afspraken projecten" ondertekend door de gemeente en woningbouwvereniging. Hierin staan procesafspraken over hoe om te gaan met de (samenhangende) projecten waaronder ook over de afstemming.

Op de lijst staan een hoop bedrijfsbusjes op vervanging. Is er nagedacht over leasebusjes?
Ja hier is over nagedacht maar omdat we een eigen garage hebben is dit niet rendabel. De nieuwe busjes worden duurzame auto's in de vorm van elektrisch of blauwe diesel.

Hoe staan we er voor met de laadpalen?
De gemeente is bezig in elk dorp, in ieder geval, 1 openbare laadpaal (= 2 aansluitpunten) te realiseren. Dit gebeurt in overleg met de dorpsbelangen. In 2024 is dit afgerond. De plaatsing van openbare laadpalen, op aanvraag van inwoners, blijft achter bij de prognose. Het bezit van elektrische auto's in de gemeente is niet hoog. En inwoners hebben vaak parkeerruimte op eigen terrein om zelf een oplaadpunt te realiseren.

Wordt de nieuwe straatverlichting dynamisch uitgevoerd? (pas aangaan wanneer er een voorbijganger is)
Nee, de nieuwe verlichting wordt wel gedimd in de nachtelijke uren naar 50% Dit volgens het beleid van de gemeente. Dit noemt men statisch dimmen.

Het toepassen van CMC compost; hoe zit dit met de mestboekhouding?
De nutriënten worden niet meegeteld in de mestboekhouding. Dit omdat vrijwel alle maaisel onder de Vrijstellingsregeling plantenresten valt.

Hoe staat het met de extra bomen?
Dit wordt meegenomen in het biodiversiteitplan. Vanuit het FLPG worden bomen beschikbaar gesteld. Dit kan voor een voedselbos of een crossbos zijn. De uitdaging is om beschikbare grond te vinden.

Biodiversiteit wonen; Er worden diverse activiteiten geïnitieerd zoals;
- Geveltuinactie & Steenbreek
- Groen initiatieven via groenfonds
- Fonds onderhoud particuliere monumentale bomen.
- Vergunningsplicht i.v.m. beschermen houtopstanden

Ga ook Biodiversiteit opnemen in de andere programma's. Inclusief dierenwelzijn.

Bermbeheer; Is het beleid van de provinciale bermen anders dan die van de gemeentelijke bermen?
De provincie heeft ook in het beleid opgenomen om meer biodiversiteit toe te passen. De uitvoering/ werkwijze kan wel verschillen met de werkwijze van de gemeente.

Wat is de stand van zaken van de motie kapvergunningen?
We zijn bezig om de kapverordening op te stellen inclusief de regels voor de monumentale bomen.

Wat is de stand van zaken van het grondfonds?
Van het groenfonds wordt redelijk gebruik gemaakt. De aantallen aanvragen staan vermeld in de 2 Turap.

Wat is de stand van zaken van de Braaksma bermen?

BLANCO
Dit wordt binnen het project gebiedsontwikkeling onderzocht. In het gebied Dongeradelen loopt dit via de NAM. De rest van de gemeente via FPLG.

Met dit gebundelde verslag vertrouwen wij erop u een goede impressie van de carrousels te hebben gegeven.

Hoogachtend,
Namens het college van burgemeester en wethouders van Noardeast-Fryslân,

H.J.C.M. Verbunt, MBA
Secretaris

mr. J.G. Kramer
Burgemeester